

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul legii pentru modificarea Legii nr. 230/2022
privind dreptul de autor și drepturile conexe
(procedura de negociere a metodologiilor)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul legii pentru modificarea Legii nr. 230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe (procedura de negociere a metodologiilor) este elaborat de către Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI), în calitate sa de autoritate administrativă din subordinea Guvernului, responsabilă de promovarea și realizarea activităților în domeniul protecției juridice a proprietății intelectuale privind drepturile de proprietate industrială, dreptul de autor și drepturile conexe.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
La nivel de document de politici, necesitatea elaborării prezentului proiect de act normativ derivă din realizarea acțiunii de la pct. 438 din Planul național de reglementări pentru anul 2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 841/2024, având ca document de referință Raportul de țară privind extinderea 2024, cap.7. Dreptul proprietății intelectuale. Prezentul proiect are drept scop consolidarea mecanismului privind gestiunea dreptului de autor și a drepturilor conexe, inclusiv în partea ce ține de negocierea remunerațiilor. Totodată, potrivit Raportului de extindere 2025, rămâne valabilă pentru Republica Moldova recomandarea Comisiei Europene privind <i>“consolidarea sistemului de gestiune colectivă a drepturilor, pentru a asigura plata corespunzătoare a remunerațiilor”</i>. Suplimentar, prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 7 din 10.06.2025 privind controlul de constituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 230 din 28 iulie 2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe (dosar nr. 154a/2023) (<i>în continuare, Hotărârea Curții Constituționale nr. 7 din 10.06.2025</i>), a fost declarată neconstituțională <i>“omisiunea articolului 71 alin. (4) și a Anexei la Legea nr. 230 din 28 iunie 2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe de a reglementa un mecanism de ajustare periodică a listei de echipamente supuse remunerației compensatorii, ținând cont de progresul tehnologic, de diversificarea constantă a mijloacelor de reproducere, precum și de alți factori relevanți care ar putea influența gama de echipamente, dispozitive și suporturi utilizate pentru realizarea copiilor private”</i>. În context, ținând cont de prevederile art. 43 și 44 din Legea nr. 74/2025 cu privire la Curtea Constituțională, pornind de la caracterul executoriu al actelor emise de autoritatea de jurisdicție constituțională din Republica Moldova, precum și în scopul înlăturării consecințelor juridice ale reglementărilor enunțate, prin prezentul proiect, se propun amendamentele corespunzătoare la art. 71 și 72 din Legea nr. 230/2022.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Drepturile de autor reprezintă temelia economică a industriei creative, stimulând inovarea, activitatea creativă, investițiile și producția. Astfel, dreptul de

autor și drepturile conexe reprezintă un mijloc important pentru asigurarea recompensării activităților din sectorul creativ.

Cadrul normativ național care asigură protecția acestor drepturi îl constituie Legea nr. 230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe (*în continuare, Legea nr. 230/2022*), în vigoare din data de 09.10.2022. Concomitent, Legea menționată reglementează gestiunea dreptului de autor și a drepturilor conexe, organizarea și funcționarea organizațiilor de gestiune colectivă, precum și procedurile și mijloacele de reparare aplicabile în cazul încălcării dreptului de autor și drepturilor conexe.

Legea nr. 230/2022 a instituit un șir de garanții pentru titularii dreptului de autor și titularii drepturilor conexe (*în continuare, titulari de drepturi*), noi reguli de exercitare a gestiunii colective, care să asigure transparența activității organizațiilor de gestiune colectivă, precum și noi reguli de stabilire a remunerațiilor datorate titularilor de drepturi pentru utilizarea operelor lor.

Pornind de la considerentul că pe acest segment sunt implicate mai multe categorii de părți interesate, pe de o parte entitățile care reprezintă autorii și titularii de drepturi, iar pe de altă parte utilizatorii de obiecte protejate prin drept de autor, urmare discuțiilor publice cu aceste categorii de părți interesate, se denotă că procesul de implementare a acestei legi impune luarea unor măsuri suplimentare pentru a asigura protecția și mai eficientă a titularilor de drepturi, fapt ce va contribui la menținerea unui mediu și mai creativ și inovator pe acest segment.

Astfel, prin prezentul proiect de act normativ se propun amendamente la Legea nr. 230/2022, respectiv, elaborarea acestuia derivă din necesitatea fortificării protecției efective a drepturilor titularilor de drepturi din Republica Moldova și are drept scop îmbunătățirea mecanismului de gestionare a drepturilor, inclusiv în partea ce ține de negocierea remunerațiilor ce li se cuvin în cuprinsul metodologiilor.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Nemijlocit, prin prezentul proiect se propune:

Amendarea art. 71 alin. (4) și corespunzător, a art. 72 alin. (4) din Legea nr. 230/2022, în scopul executării Hotărârii Curții Constituționale nr. 7 din 10.06.2025 prin care a fost declarată neconstituțională *“omisiunea articolului 71 alin. (4) și a Anexei la Legea nr. 230 din 28 iunie 2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe de a reglementa un mecanism de ajustare periodică a listei de echipamente supuse remunerației compensatorii, ținând cont de progresul tehnologic, de diversificarea constantă a mijloacelor de reproducere, precum și de alți factori relevanți care ar putea influența gama de echipamente, dispozitive și suporturi utilizate pentru realizarea copiilor private”*.

De menționat că, deși Curtea Constituțională a declarat neconstituțională omisiunea art. 71 alin. (4) din Legea nr. 230/2022 de a reglementa mecanismul de ajustare periodică a listei echipamentelor și a suporturilor materiale, se consideră judicioasă modificarea în acest context, inclusiv a art. 72 alin. (4) din Legea nr. 230/2022, având în vedere că atât copia privată, cât și reprografierea fac parte din categoria excepțiilor și limitărilor ale dreptului de reproducere și conțin practic aceiași procedură de compensare a potențialului prejudiciu (achitare a remunerației compensatorii) cauzat autorului sau titularului de drepturi prin realizarea de copii ale operelor protejate, dar fără consimțământul acestuia.

În context, potrivit proiectului, se propune ca lista echipamentelor și a suporturilor materiale pentru care se achită remunerație compensatorie pentru copie privată și respectiv, reprografiere, să poată fi revizuită o dată pe an, la propunerea AGEPI sau la solicitarea argumentată a cel puțin unui utilizator sau a unei organizații de gestiune colectivă. Respectiv, această revizuire a listei se va materializa prin modificarea corespunzătoare a anexei la Legea nr. 230/2022 (în cazul copiei private) și a Hotărârii Guvernului nr. 730/2024 în care se conține lista echipamentelor și a suporturilor materiale pentru care se achită remunerație compensatorie pentru reprografiere (în cazul reprografierii).

Propunerea ca lista echipamentelor și suporturilor materiale să fie revizuită inclusiv la solicitarea argumentată a utilizatorilor sau a organizațiilor de gestiune colectivă, se datorează faptului că potrivit procedurii reglementate de art. 71 și 72 din Legea nr. 230/2022, remunerația compensatorie se achită de utilizatori - persoanele fizice sau juridice care importă sau produc echipamentele și suporturile materiale care pot fi utilizate pentru copie privată și reprografiere, inclusiv centrele de copiere care utilizează acest echipament în cazul reprografierii. Această remunerație se achită organizației de gestiune colectivă desemnată cu dreptul de colectare, care la rândul său, o repartizează și achită pentru toți autorii și titularii de drepturi, conform metodologiilor, la fel, negociate dintre utilizatori și organizații de gestiune colectivă.

Amendarea art. 100 din Legea nr. 230/2022 vine să concretizeze unele aspecte ce țin de negocierea metodologiilor. Legea prenotată a instituit un mecanism nou cu referire la stabilirea remunerațiilor datorate titularilor de drepturi, respectiv, acestea se stabilesc în cuprinsul metodologiilor negociate pe de o parte de organizațiile de gestiune colectivă și pe de altă parte, de către utilizatorii obiectelor dreptului de autor și drepturilor conexe.

În context, cu referire la procedura de negociere a metodologiilor, Legea nr. 230/2022 prevede că aceasta se desfășoară conform programului stabilit de părțile comisiei de negociere, pe o durată de maximum 90 de zile de la data constituirii comisiei. Înțelegerea părților din comisia de negociere se consemnează într-un protocol care, împreună cu metodologiile negociate, se depune la AGEPI, iar aceasta din urmă asigură publicarea lor în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. La moment, se atestă situații că pentru unele drepturi (spre exemplu, pentru retransmiterea prin cablu, radiodifuzarea operelor muzicale și a fonogramelor), după 90 de zile de negocieri, negocierile nu s-au soldat cu metodologii publicate și, corespunzător, cu semnarea protocoalelor. În aceste condiții, situația stabilirii tarifelor pe segmentele respective este blocată, deoarece Legea nr. 230/2022 nu conține reglementări cu referire la situațiile ce urmează în cazul când negocierile nu s-au soldat cu stabilirea de tarife și nu sunt metodologii negociate. În acest caz, se propune ca în cazul metodologiilor pentru care părțile din comisia de negociere nu ajung la o înțelegere în termen de 90 de zile și pentru dreptul pentru care au fost inițiate negocierile nu există nici o metodologie publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, oricare dintre părți să poată solicita AGEPI emiterea metodologiei pentru acel drept și corespunzător, publicarea ei. Pentru o atare procedură, reieșind din specificul și obiectul de reglementare a unei metodologii ce conține tarife cu referire la remunerația de autor pe diferite domenii (cum ar fi, unități de prestări servicii și agrement, biblioteci de

drept privat, furnizori de servicii media, distribuitori de servicii media, etc.), se consideră judicios să se creeze o comisie, în componența căreia să se regăsească după caz, reprezentanți ai diferitor autorități, reieșind din misiunea și politicile care le promovează și, respectiv, le împlemnetează.

Propunerea în speță se justifică prin necesitatea neadmiterii tergiversării procesului de stabilire a tarifelor la nesfârșit, precum și realizării garanției că titularii de drepturi vor beneficia de remunerația ce li se cuvine pentru utilizarea creațiilor lor. Or, remunerația datorată de utilizatorul de opere pentru utilizarea acestora reprezintă acel venit provenit din drepturi garantat titularului de drepturi și justifică legitimitatea utilizării obiectelor protejate prin drept de autor și drepturi conexe. Pentru majoritatea titularilor de drepturi din Republica Moldova, remunerația de autor reprezintă unica sursă de venit, iar utilizarea legală a operelor, reprezintă o recunoaștere a procesului creativ, precum și a drepturilor de care dispun. La fel, recunoașterea creațiilor intelectuale ale autorilor presupune inclusiv achitarea remunerațiilor de autor ce li se cuvin.

Modificările propuse la art. I pct. 1 și 2 din proiect, sunt de ordin tehnic și vin să concretizeze calitatea de conducător al Agenției (director) în concordanță cu statutul juridic de autoritate administrativă subordonată Ministerului Justiției, atribuit în redacția Legii cu privire la modificarea unor acte normative (migrarea autorităților administrative centrale) prin care a fost modificată inclusiv Legea nr. 114/2014 cu privire la Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală și care va intra în vigoare la data de 1 ianuarie 2026.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu au fost identificate opțiuni alternative. Or, lipsa unei intervenții de modificare a Legii nr. 230/2022 va menține în continuare divergențele pe care le are la moment sistemul de gestiune colectivă, în special pe partea de negociere a metodologiilor și va lipsi în coontinutare titularii de drepturi de remunerațiile ce li se cuvin.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Nu este aplicabil.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Nu este aplicabil.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Potrivit art. 105 alin. (2) lit. a) – c) din Legea nr. 230/2022, utilizatorii au obligația: a) să solicite acordul autorului ori al titularului de drepturi sau licență de la organizația de gestiune colectivă pentru utilizarea operelor și/sau altor obiecte protejate, înainte de utilizarea acestora; b) să utilizeze numai operele și/sau obiectele protejate pentru care au obținut acordul sau licența de utilizare; c) să achite autorului, titularului de drepturi sau organizației de gestiune colectivă, după caz, remunerațiile corespunzătoare pentru utilizarea operelor și/sau a altor obiecte protejate.

Astfel, proiectul de act normativ vine să concretizeze unele mecanisme deja instituite, respectiv, utilizatorii vor planifica costurile de conformare, corespunzător metodologiilor negociate cu organizațiile de gestiune colectivă.

4.4. Impactul social

Amendamentele propuse vor avea un impact benefic asupra titularilor de drepturi, în partea ce ține de beneficierea remunerațiilor ce li se cuvin, urmare stabilirii tarifelor pentru toate drepturile în cuprinsul metodologiilor, precum și protecția efectivă a drepturilor lor, în cazul utilizării operelor lor.
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Nu este aplicabil.
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Nu este aplicabil.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
La data de 23.12.2024, în conformitate cu prevederile art. 8 lit. a), art. 9 alin. (1) și (2) din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, AGEPI a publicat anunțul de inițiere a elaborării proiectului legii pentru modificarea Legii nr. 230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe, care poate fi accesat la link-ul: https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-legii-pentru-modificarea-legii-nr-2302022-privind-dreptul-de-autor-si-drepturile-conexe/13706. La această etapă, AGEPI a recepționat propuneri de modificare a Legii nr. 230/2022 din partea organizațiilor de gestiune colectivă și alte părți interesate din acest domeniu. La data de 07.04.2025, AGEPI a organizat o sedință de lucru pe marginea proiectului de act normativ, la care au participat reprezentanți ai organizațiilor de gestiune colectivă, structurii comune de colectare, ai utilizatorilor, precum și alte persoane interesate (anunțul privind organizarea ședinței poate fi accesat la link-ul: https://agepi.gov.md/ro/news/consult%C4%83ri-publice-pe-marginea-proiectului-legii-pentru-modificarea-legii-nr-2302022-privind). Concomitent, potrivit procedurii regulamentare, proiectul a fost examinat în cadrul ședinței secretarilor generali din data de 14.04.2025 și ulterior avizat de autoritățile interesate, organizațiile de gestiune colectivă, reprezentanți ai utilizatorilor (mediului de afaceri), precum și alte părți interesate. Suplimentar, pornind de la scopul proiectului și ținând cont de actorii implicați pe acest segment, AGEPI a organizat patru runde de consultări publice cu părțile interesate (la data de 18.04.2025; 24.04.2025, 25.04.2025 și 13.05.2025). Propunerilor participanților la procedura de avizare se regăsesc în sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor aferentă proiectului.
7. Concluziile expertizelor

Urmează a fi completat ulterior efectuării acestora.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Prezentul proiect se încadrează perfect în cadrul normativ în vigoare, întrucât are drept scop consolidarea unui mecanism deja instituit și reglementat. Urmare adoptării proiectului, nu vor fi necesare elaborarea sau modificarea unor acte normative subsecvente.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Implementarea amendamentelor propuse prin prezentul proiect de act normativ urmează a fi asigurată de către AGEPI, în calitate de autoritate investită cu atribuții funcționale pe segmentul dreptului de autor și drepturilor conexe, organizații de gestiune colectivă, în calitate de entități ce au misiunea de bază de a gestiona dreptul de autor sau drepturile conexe și utilizatori, în calitate de persoane fizice sau juridice care utilizează opere și/sau alte obiecte protejate. Sub aspectul modificării cadrului normativ subsecvent, urmare adoptării modificărilor propuse, nu va fi necesară elaborarea sau modificarea unor acte normative. Propunerea ca modificările înaintate să intre în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova se justifică prin însuși obiectivul acestui proiect de act normativ, care în esență vin să consolideze mecanismul de stabilire și achitare a remunerațiilor de autor și neadmiterii tergiversării acestui proces, precum și a utilizării operelor protejate prin drept de autor de către utilizatori fără a achita remunerațiile corespunzătoare. În ceea ce privește propunerea ca modificările ce se conțin la art. I pct. 1 și 2 din proiect să intre în vigoare la data de 1 ianuarie 2026, aceasta se află în concordanță cu data intrării în vigoare a amendamentelor operate la Legea nr. 114/2014 cu privire la Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, în redacția Legii nr. 140/2025 cu privire la modificarea unor acte normative (migrarea autorităților administrative centrale).

Director general

Eugeniu RUSU